Parlamentul European
2024-2029

TEXTE ADOPTATE

P10_TA(2025)0343

Punerea în aplicare a regimului de condiționalitate bazat pe statul de drept

Rezoluția Parlamentului European din 18 decembrie 2025 referitoare la punerea în aplicare a regimului de condiționalitate bazat pe statul de drept (2025/2061(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), în special articolul 2, articolul 4 alineatul (3) și articolul 7,

– având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE),

– având în vedere Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”),

– având în vedere Convenția Europeană a Drepturilor Omului și protocoalele adiționale la aceasta,

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii[1] (Regulamentul privind condiționalitatea) și comunicarea Comisiei din 18 martie 2022 intitulată „Orientări privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii”[2] (Orientările din 2022),

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență[3] („Regulamentul privind MRR”),

---

1 JO L 433 I, 22.12.2020, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
2 JO C 123, 18.3.2022, p. 12.
3 JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj.

– având în vedere Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize[4] (Regulamentul privind dispozițiile comune),

– având în vedere Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii[5] (Regulamentul financiar),

– având în vedere Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului din 15 decembrie 2022 privind măsurile de protecție a bugetului Uniunii împotriva încălcărilor principiilor statului de drept în Ungaria[6],

– având în vedere comunicarea Comisiei din 12 ianuarie 2024 referitoare la aplicarea Regulamentului (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii (COM(2024)0017)),

– având în vedere rezoluția sa din 18 iunie 2025 referitoare la raportul Comisiei din 2024 privind statul de drept[7],

– având în vedere rezoluția sa din 7 mai 2025 referitoare la un buget pe termen lung revizuit pentru Uniune într-o lume în schimbare[8],

– având în vedere rezoluția sa din 17 ianuarie 2024 referitoare la dizolvarea planificată a principalelor structuri anticorupție din Slovacia și implicațiile acesteia asupra statului de drept[9],

– având în vedere rezoluția sa din 24 noiembrie 2022 referitoare la evaluarea modului în care Ungaria respectă condițiile privind statul

---

4 JO L 231, 30.6.2021, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
5 JO L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.
6 JO L 325, 20.12.2022, p. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2506/oj.
7 Texte adoptate, P10_TA(2025)0129.
8 Texte adoptate, P10_TA(2025)0090.
9 JO C, C/2024/5712, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5712/oj.

de drept prevăzute de Regulamentul privind condiționalitatea și situația actuală a PNRR-ului Ungariei[10],

– având în vedere rezoluția sa din 8 martie 2022 referitoare la restrângerea spațiului societății civile în Europa[11],

– având în vedere rezoluția sa din 8 iulie 2021 referitoare la elaborarea unor orientări pentru aplicarea regimului general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii[12],

– având în vedere Raportul special nr. 03/2024 al Curții de Conturi Europene (CCE) din 22 februarie 2024 intitulat „Statul de drept în UE – Un cadru îmbunătățit pentru protejarea intereselor financiare ale UE, dar există în continuare riscuri”,

– având în vedere hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) din 16 februarie 2022 în cauzele C-156/21, *Ungaria/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*[13], și C-157/21, *Polonia/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*[14],

– având în vedere decizia Comisiei din 13 decembrie 2023 privind reevaluarea, la inițiativa Comisiei, a îndeplinirii condițiilor prevăzute la articolul 4 din Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 în urma deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului din 15 decembrie 2022 privind Ungaria C(2023)8999,

– având în vedere Decizia Comisiei din 16 decembrie 2024 în temeiul articolului 7 alineatul (2) din Regulamentul (UE, Euratom) 2020/2092 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2020 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii, referitoare la o notificare scrisă din partea Ungariei cu privire la articolul 2 alineatul (2) din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/2506 a Consiliului din 15 decembrie 2022 (C(2024)9140),

– având în vedere rapoartele anuale ale Comisiei Europene privind statul de drept,

---

10 JO C 167, 11.5.2023, p. 74.
11 JO C 347, 9.9.2022, p. 2.
12 JO C 99, 1.3.2022, p. 146.
13 Hotărârea Curții de Justiție din 16 februarie 2022, *Ungaria/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97.
14 Hotărârea Curții de Justiție din 16 februarie 2022, *Polonia/Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene*, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

– având în vedere observațiile misiunilor de informare ale Comisiei pentru control bugetar în Ungaria, în perioada 15-17 mai 2023, și în Slovacia, în perioada 26-28 mai 2025,

– având în vedere avizul Comitetului European al Regiunilor din 2 aprilie 2025 intitulat „Perspectiva locală și regională în punerea în aplicare a statului de drept în Uniunea Europeană”[15],

– având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European din 30 aprilie 2025 intitulat „Dimensiunea economică a statului de drept”,

– având în vedere raportul referitor la punerea în aplicare a Regulamentului privind mecanismul de condiționalitate bazat pe statul de drept, publicat de Direcția Generală Servicii de Cercetare Parlamentară în iulie 2025[16],

– având în vedere studiul solicitat de Comisia pentru bugete intitulat „The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context” (Instrumentele de protecție a bugetului UE împotriva încălcărilor statului de drept: Regulamentul privind condiționalitatea în context)[17],

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere deliberările comune ale Comisiei pentru bugete și ale Comisiei pentru control bugetar desfășurate în temeiul articolului 59 din Regulamentul de procedură,

– având în vedere avizul Comisiei pentru libertăți civile, justiție și afaceri interne,

– având în vedere raportul Comisiei pentru bugete și al Comisiei pentru control bugetar (A10-0240/2025),

A. întrucât UE se întemeiază pe valorile respectării demnității umane, libertății, democrației, egalității, statului de drept, precum și pe respectarea drepturilor omului, inclusiv a drepturilor persoanelor care aparțin minorităților, conform articolului 2 din TUE; întrucât aceste valori se reflectă în drepturile fundamentale enunțate în Cartă, cum ar fi egalitatea între femei și bărbați, nediscriminarea și

---

15 JO C, C/2025/3169, 20.6.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3169/oj.

16 Parlamentul European: Direcția Generală Servicii de Cercetare Parlamentară, *Rule of Law Conditionality Regulation – European Implementation Assessment*, Parlamentul European, 2025, https://data.europa.eu/doi/10.2861/0161872.

17 Rubio, E. et al., „The tools for protecting the EU budget from breaches of the rule of law: the Conditionality Regulation in context”, Parlamentul European, Direcția Generală Politici Interne, Departamentul tematic pentru afaceri bugetare, aprilie 2023.

dreptul de negociere și de acțiune colectivă, în conformitate cu dreptul UE și cu legislațiile și practicile naționale, și sunt integrate în tratatele internaționale privind drepturile omului; întrucât aderarea la aceste valori comune constituie fundamentul drepturilor de care se bucură persoanele care trăiesc în UE; întrucât organizațiile societății civile și alte părți interesate joacă un rol important în promovarea statului de drept în mod concret;

B. întrucât CJUE a stabilit, în diverse hotărâri, că toate fondurile, programele și finanțarea UE reprezintă o expresie a principiului solidarității între statele membre și trebuie să se bazeze pe încredere reciprocă, ceea ce presupune respectarea valorilor prevăzute la articolul 2 din TUE, a Cartei și a principiului cooperării loiale consacrat la articolul 4 alineatul (3) din TUE; întrucât ea a confirmat, de asemenea, relația clară dintre respectarea statului de drept și execuția eficientă a bugetului UE, în conformitate cu principiile bunei gestiuni financiare și protecției intereselor financiare ale UE;

C. întrucât orice risc clar de încălcare gravă a statului de drept de către un anumit stat membru poate afecta drepturile fundamentale ale cetățenilor UE în toate statele membre, încrederea, solidaritatea și cooperarea loială între statele membre și principalele realizări ale UE, cum ar fi libera circulație a persoanelor, funcționarea pieței unice și independența mass-mediei;

D. întrucât Regulamentul privind condiționalitatea îi permite UE să adopte, la momentul potrivit, măsuri financiare proporționale pentru a-și proteja interesele financiare în cazul în care încălcări ale statului de drept într-un stat membru afectează sau riscă să afecteze grav buna gestiune financiară a bugetului UE; întrucât regulamentul a fost adoptat ca parte a pachetului privind cadrul financiar multianual (CFM) 2021-2027, în urma unor negocieri îndelungate și dificile între colegiuitori, în special din cauza încercărilor unora dintre statele membre de a corela negocierile privind CFM cu negocierile privind mecanismul de condiționalitate privind statul de drept; întrucât acesta a fost obligatoriu pentru toate statele membre de la intrarea sa în vigoare, la 1 ianuarie 2021;

E. întrucât Regulamentul privind condiționalitatea completează alte instrumente care protejează bugetul UE împotriva riscurilor care decurg din încălcări ale statului de drept;

F. întrucât Regulamentul privind condiționalitatea impune Comisiei să monitorizeze statul de drept în toate statele membre, dar până în prezent au fost propuse și adoptate măsuri în temeiul regulamentului doar în cazul Ungariei; întrucât au fost solicitate informații suplimentare din partea Poloniei;

G. întrucât este important să se protejeze interesele legitime ale destinatarilor și beneficiarilor finali ai fondurilor UE; întrucât statele

membre vizate de o decizie în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea au obligația de a prezenta rapoarte despre respectarea obligațiilor lor față de destinatarii și beneficiarii finali;

H. întrucât Comisia a emis orientări pentru a clarifica aplicarea Regulamentului privind condiționalitatea; întrucât Parlamentul a considerat că textul regulamentului este clar și nu necesită nicio interpretare suplimentară pentru a fi aplicat;

I. întrucât Comisia are obligația legală de a informa Parlamentul despre notificările sale către un stat membru în care consideră că ar putea exista încălcări ale principiilor statului de drept și cu privire la orice măsuri propuse, adoptate și ridicate în conformitate cu Regulamentul privind condiționalitatea;

J. întrucât Comisia a publicat un raport în ianuarie 2024, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul privind condiționalitatea, pentru a evalua aplicarea legislației; întrucât analiza Comisiei cu privire la singurul caz disponibil a confirmat eficacitatea măsurilor de protecție adoptate și potențialul acestora în viitor, însă Comisia a constatat că este prea devreme pentru a trage concluzii definitive și că existența mai multor exemple de practică decizională ar permite o mai bună identificare a posibilelor îmbunătățiri;

K. întrucât, în decembrie 2024, pentru prima dată, angajamentele bugetare care au fost suspendate ca urmare a aplicării Regulamentului privind condiționalitatea au fost în cele din urmă pierdute de statul membru afectat în conformitate cu articolul 7 alineatul (3) din regulament, deoarece statul membru nu a remediat, în termenul impus, deficiențele identificate inițial;

L. întrucât, la 16 iulie 2025, Comisia și-a publicat propunerea privind CFM pentru perioada 2028-2034[18]; întrucât există o interacțiune clară între aspectele legate de statul de drept incluse în propunerea privind planurile de parteneriat național și regional (PPNR)[19] și mecanismul de condiționalitate;

---

18 Comunicarea Comisiei din 16 iulie 2025 intitulată „Un buget dinamic al UE pentru prioritățile viitorului – cadrul financiar multianual 2028-2034” (COM(2025)0570).

19 Propunerea Comisiei din 16 iulie 2025 de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a Fondului european pentru coeziune economică, socială și teritorială, agricultură și zone rurale, pescuit și afaceri maritime, prosperitate și securitate pentru perioada 2028-2034 și de modificare a Regulamentului (UE) 2023/955 și a Regulamentului (UE, Euratom) 2024/2509 (COM(2025)0565).

M. întrucât scopul prezentului raport este de a examina punerea în aplicare a Regulamentului privind condiționalitatea, inclusiv interacțiunea cu alte instrumente ale UE, în conformitate cu rolul Parlamentului, astfel cum este prevăzut în regulament, evidențiind beneficiile și deficiențele aplicării sale și emițând recomandări pentru viitoarea sa punere în aplicare,

Introducerea regimului de condiționalitate și contextul juridic

1. reamintește că statul de drept este una dintre valorile fundamentale ale UE, iar respectarea sa este o condiție prealabilă esențială și pentru buna gestiune financiară a bugetului UE și pentru utilizarea eficace a finanțării din partea Uniunii; accentuează că acest lucru este esențial pentru a proteja încrederea cetățenilor în UE și pentru a asigura faptul că fondurile UE aduc beneficii concrete în toate statele membre;

2. evidențiază că adoptarea Regulamentului privind condiționalitatea în 2020 reprezintă un pilon esențial pentru protecția bugetului UE împotriva riscurilor generate de încălcările statului de drept, se aplică în întregul buget și permite aplicarea cumulativă a diferitelor măsuri; subliniază că aplicarea Regulamentului privind condiționalitatea ar trebui să respecte principiul proporționalității; evidențiază că regulamentul nu este limitat în timp și, prin urmare, se aplică tuturor instrumentelor de finanțare actuale și viitoare ale bugetului UE; constată, cu toate acestea, că punerea sa practică în aplicare este în continuare insuficientă și solicită îmbunătățiri concrete pentru a asigura eficacitatea sa deplină;

3. salută afirmația CJUE potrivit căreia respectarea valorilor consacrate la articolul 2 din TUE este o obligație permanentă a tuturor statelor membre și o condiție prealabilă pentru a beneficia de toate drepturile și beneficiile care decurg din statutul de membru al UE, inclusiv accesul la fondurile UE; încredințează Comisiei sarcina de a asigura respectarea deplină a legislației aplicabile, reflectând afirmația CJUE și de a evidenția acest punct în toate comunicările relevante;

4. subliniază că Regulamentul privind condiționalitatea și orice alte măsuri disponibile pentru a proteja bugetul UE împotriva încălcărilor statului de drept nu trebuie considerate drept substitute ale mecanismelor bazate pe tratat pentru protejarea valorilor consacrate la articolul 2 din TUE; reamintește că suspendarea drepturilor de vot în temeiul articolului 7 alineatul (2) din TUE rămâne o opțiune în cazul unor încălcări persistente și grave ale statului de drept; menționează că cetățenilor nu le este ușor să înțeleagă de ce statele membre care încalcă în mod repetat statul de drept continuă să se bucure de drepturi de vot, existând astfel riscul pierderii încrederii în valorile și procesele decizionale ale UE;

5. reamintește că „setul de instrumente privind statul de drept” al Comisiei a evoluat considerabil în ultimul deceniu, incluzând mai multe instrumente de protecție a statului de drept, inclusiv raportul anual privind statul de drept, care se referă la toate cele 27 de state membre, condiția favorizantă orizontală privind aplicarea și implementarea Cartei prevăzută în Regulamentul privind dispozițiile comune și „superjaloanele” legate de statul de drept în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență (MRR);

6. subliniază că regimul de condiționalitate este de natură bugetară, deoarece urmărește să protejeze buna gestiune financiară a fondurilor UE și interesele financiare ale UE și se aplică numai în cazul în care o încălcare a statului de drept afectează sau riscă în mod grav să afecteze bugetul UE; evidențiază că regimul de condiționalitate diferă de procedura prevăzută la articolul 7 din TUE, care sancționează încălcările grave și persistente ale valorilor prevăzute la articolul 2 din TUE indiferent de eventualele implicații bugetare;

7. subliniază că acțiunile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor în temeiul articolului 258 din TFUE și al articolului 6 din Regulamentul financiar rămân instrumente complementare pentru încălcările sistemice ale valorilor prevăzute la articolul 2 din TUE;

8. salută hotărârile CJUE din 16 februarie 2022 în cauzele C-156/21 și C-157/21, care au respins în totalitate acțiunile Ungariei și Poloniei pentru anularea Regulamentului privind condiționalitatea și au confirmat fără echivoc validitatea, temeiul juridic și compatibilitatea regulamentului cu tratatul, precum și competența UE în ceea ce privește statul de drept în statele membre;

9. reamintește că Regulamentul privind condiționalitatea nu include o definiție a „statului de drept”, nu definește în mod exhaustiv situațiile care constituie încălcări ale statului de drept și nu abordează chestiunea regresului statului de drept; indică faptul că normele de accesare a fondurilor sunt definite în legislația specifică și subliniază constatarea CJUE potrivit căreia conceptul a fost suficient dezvoltat în jurisprudență și în tradițiile constituționale ale statelor membre, ceea ce limitează marja de apreciere a Comisiei în evaluările sale; respinge, prin urmare, orice invocare a insecurității juridice; invită Comisia să includă în mod sistematic restricțiile privind spațiul civic și atacurile împotriva actorilor din spațiul civic și asupra pluralismului mass-mediei ca indicatori de risc atunci când sunt direct relevanți pentru protecția bugetului UE sau a intereselor sale financiare;

Aplicarea Regulamentului privind condiționalitatea și aspectele identificate

Domeniul de aplicare și etapele de punere în aplicare

10. reamintește că Regulamentul privind condiționalitatea este aplicabil fiecărui stat membru, întrucât Comisia evaluează, pentru toate statele membre, dacă sunt îndeplinite condițiile pentru adoptarea măsurilor prevăzute la articolul 4;

11. constată că procedura anterioară adoptării măsurilor implică mai multe etape, inclusiv o notificare scrisă din partea Comisiei către statul membru în cauză, un schimb de informații, posibile angajamente din partea statului membru în cauză de a lua măsuri de remediere pentru a soluționa situația, observații din partea statului membru și, dacă este necesar, o propunere de măsuri a Comisiei cu privire la care Consiliul decide cu majoritate calificată într-un termen strict;

12. ia act de clarificările suplimentare privind procesul furnizate de Comisie în Orientările din 2022 referitoare la Regulamentul privind condiționalitatea și de reexaminare a aplicării practice a acestuia în raportul Comisiei din 2024 privind aplicarea; regretă, cu toate acestea, că orientările au fost adoptate la mai mult de un an de la intrarea în vigoare a regulamentului și că acest lucru a contribuit la o întârziere de facto a aplicării sale;

13. regretă că, în urma intrării în vigoare a Regulamentului privind condiționalitatea la 1 ianuarie 2021, Comisia nu a declanșat imediat aplicarea articolului 6 alineatul (1) ca reacție la încălcările grave continue ale principiilor statului de drept în unele state membre, care au reprezentat un risc grav pentru interesele financiare ale UE; subliniază că, în octombrie 2021, în urma solicitărilor repetate adresate Comisiei de a acționa, Parlamentul a lansat o acțiune împotriva Comisiei în fața CJUE, în conformitate cu articolul 265 din TFUE, pentru că nu a acționat și nu a aplicat regulamentul; evidențiază că furnizarea unor răspunsuri de către Comisiei în timp util și pe baza unor termene interne clare este esențială pentru protejarea bugetului UE;

Raportarea încălcărilor statului de drept în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea

14. ia act de faptul că potențialele încălcări ale statului de drept sunt aduse în atenția Comisiei printr-o bază largă de dovezi, inclusiv prin raportări din partea Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), a Parchetului European (EPPO), a CCE și a Parlamentului, precum și prin contribuții din partea organizațiilor societății civile, a întreprinderilor și a avertizorilor de integritate; subliniază că este important ca Comisia să ofere explicații clare cu privire la modul în care aceste dovezi sunt luate în considerare în deciziile sale; solicită o finanțare adecvată pentru organisme precum EPPO, OLAF, Europol și Agenția UE pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală (Eurojust), pentru a le permite să investigheze în mod eficace

încălcările statului de drept care afectează interesele financiare ale UE;

15. regretă profund lipsa de transparență a evaluărilor Comisiei care nu conduc la propunerea de măsuri sau care conduc la alegerea unui alt instrument; subliniază necesitatea de a se evita afirmațiile motivate politic sau nefondate;

16. constată că, până în prezent, doar un număr foarte limitat de părți interesate au utilizat formularul standard de plângere al Comisiei, anexat la Orientările din 2022; recomandă Comisiei să accepte plângerile în orice formă scrisă; solicită, în plus, crearea unui portal confidențial de informare ușor de utilizat, care să protejeze identitatea avertizorilor de integritate și să asigure protecția lor împotriva represaliilor și a denunțării abuzive, prin intermediul căruia părțile interesate să poată semnala neconformitatea, permițând astfel luarea unor măsuri rapide de remediere; subliniază că astfel de instrumente trebuie să fie accesibile, transparente și disponibile în mai multe limbi, iar părțile interesate trebuie să aibă încredere în ele, pentru a li se maximiza eficacitatea și a se asigura luarea pe deplin în considerare a dovezilor primite;

17. regretă că, în pofida constatărilor îngrijorătoare succesive din rapoartele anuale ale Comisiei privind statul de drept, precum și a constatărilor OLAF, publicate în rapoartele anuale ale Comisiei privind protejarea intereselor financiare ale UE, și a constatărilor EPPO, care indică riscuri bugetare în mai multe state membre, au fost trimise doar două notificări oficiale și au fost luate doar două măsuri într-un singur caz în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; subliniază că acest decalaj dintre constatări și punerea în aplicare subminează credibilitatea regulamentului și îi slăbește funcția preventivă de protejare a intereselor financiare ale UE; reamintește avertismentul CCE că deciziile privind blocarea sau eliberarea fondurilor, care necesită o majoritate calificată în Consiliu, sunt adesea interconectate cu negocieri la nivel înalt fără legătură cu acestea, care necesită unanimitate; subliniază că deciziile trebuie să se bazeze pe constatări tehnice și juridice și nu pot face obiectul negocierilor sub amenințarea blocării deciziilor care necesită unanimitate în Consiliu;

Evaluarea și declanșarea mecanismului de condiționalitate

18. subliniază că Regulamentul privind condiționalitatea trebuie aplicat în mod consecvent în toate statele membre; îndeamnă Comisia și, după caz, Consiliul, să acționeze prompt și în deplină transparență dacă s-a stabilit o legătură între încălcările statului de drept sau riscurile grave de încălcare a statului de drept și riscurile pentru bugetul UE, iar statul membru în cauză nu acționează pentru a soluționa în timp util situația în mod eficace și sustenabil; insistă asupra faptului că dialogurile informale îndelungate nu trebuie să

înlocuiască acțiunile decisive și că trebuie respinse cu fermitate blocajele politice sau șantajul, care sunt folosite pentru a obstrucționa procesul decizional al UE;

19. reiterează că, în niciun caz, statul de drept nu trebuie considerat o monedă de schimb; subliniază că instrumentul nu trebuie utilizat doar ca măsură de ultimă instanță, de vreme ce Regulamentul privind condiționalitatea permite, de asemenea, suspendări parțiale într-un stadiu incipient, și anume de îndată ce sunt identificate încălcări ale statului de drept care ar putea afecta grav bugetul UE; invită, în acest sens, Comisia să utilizeze pe deplin și în timp util instrumentul;

20. subliniază că evaluările Comisiei trebuie să fie imparțiale și echitabile, să țină seama de toate datele disponibile și să respecte principiile obiectivității, nediscriminării și egalității statelor membre în fața tratatelor; subliniază că alegerea și amploarea măsurilor de protecție bugetară trebuie să respecte principiul proporționalității prevăzut la articolul 5 din Regulamentul privind condiționalitatea, ținând seama de gravitatea, durata și recurența încălcării, de cooperarea statului membru în cauză și de riscul financiar concret, precum și de impactul asupra destinatarilor și beneficiarilor finali legitimi, în special asupra celor mai mici; solicită Comisiei să publice metodologia cantitativă de evaluare a riscurilor pe care o aplică deja la nivel intern, astfel cum a recomandat CCE;

21. subliniază că Comisia, în calitate de gardian al tratatelor, trebuie să acționeze cu deplină imparțialitate, indiferent de orientarea politică a guvernelor naționale, și să sancționeze în mod obiectiv orice încălcare a statului de drept care reprezintă un risc pentru bugetul UE și valorile Uniunii, pentru a evita percepția că anumite state membre sunt vizate selectiv; reamintește că numai o astfel de aplicare imparțială poate menține credibilitatea și legitimitatea regimului de condiționalitate;

22. recunoaște că unele aspecte ale Regulamentului privind condiționalitatea, în special cerința de a demonstra o legătură suficient de directă între încălcările statului de drept și un risc grav de efect negativ asupra bugetului UE, îngreunează declanșarea mecanismului; insistă, în același timp, asupra faptului că astfel de cerințe nu ar trebui utilizate ca justificare pentru nedeclanșarea mecanismului;

Regresul și inversarea măsurilor de remediere

23. ia act de decizia Consiliului de a suspenda 55 % din angajamentele bugetare pentru trei programe operaționale din cadrul politicii de coeziune pentru Ungaria și de a interzice Comisiei să încheie noi angajamente juridice cu fiduciile de interes public și cu entitățile deținute de acestea pentru finanțarea UE executată prin gestiune

directă sau indirectă; evidențiază analiza juridică[20] care demonstrează că natura sistemică și persistentă a încălcărilor statului de drept de către guvernul ungar ar trebui să conducă la suspendarea de cote semnificativ mai mari ale finanțării UE, pentru a proteja bugetul UE în conformitate cu principiul proporționalității; observă că Regulamentul privind condiționalitatea nu stabilește nicio limită a proporției angajamentelor care pot fi suspendate și consideră că până la 100 % din finanțare ar putea fi suspendată; observă că, de la adoptarea măsurilor în decembrie 2022, Comisia a reevaluat, în decembrie 2023 și, din nou, în decembrie 2024, încălcările identificate și situația actuală a măsurilor de remediere, în urma unei notificări din partea guvernului ungar în ceea ce privește remedierea încălcărilor legate de fiduciile de interes public; subliniază că ambele evaluări ale Comisiei au concluzionat că nu au fost respectate cerințele necesare; observă că evaluările Comisiei nu au inclus încălcări suplimentare ale statului de drept sau riscuri grave de încălcare a statului de drept care afectează sau riscă să afecteze interesele financiare ale UE; invită Comisia să reevalueze de urgență și să abordeze regresul statului de drept, în special în ceea ce privește independența sistemului judiciar, propunând măsuri suplimentare sau actualizându-le pe cele existente;

24. subliniază că fondurile UE care au fost suspendate în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea trebuie deblocate numai atunci când situația care a condus la adoptarea măsurilor a fost remediată în întregime, ținând seama pe deplin de toate evoluțiile situației țării de la momentul în care a fost luată decizia inițială privind măsurile până la momentul în care s-a decis suprimarea măsurilor; este de acord cu avertismentul CCE potrivit căruia regimul de condiționalitate nu trebuie să se transforme într-un „exercițiu de bifat căsuțe”, prin care un stat membru îndeplinește doar pur formal cerințele, ci trebuie să fie însoțit de îmbunătățiri concrete în țară; invită Comisia să confirme că respectarea statului de drept este realizată în mod verificabil în practică, cu criterii de referință obiective și verificări la fața locului, și să raporteze cu privire la constatările sale, înainte de a face orice propuneri de suprimare a măsurilor; consideră că Comisia ar trebui, de asemenea, să efectueze audituri ex post pentru a preveni regresele după suprimarea măsurilor;

---

20 Sheppele, K. L. et al., „Freezing all EU funds to Hungary: A legal analysis of why a 100 % suspension is « proportionate » and « appropriate » under Regulation 2020/2092 on a general regime of conditionality for the protection of the Union budget” (Înghețarea tuturor fondurilor UE pentru Ungaria: O analiză juridică a motivelor pentru care o suspendare de 100 % este „proporțională” și „adecvată” în temeiul Regulamentului 2020/2092 privind un regim general de condiționalitate pentru protecția bugetului Uniunii), studiu solicitat de deputatul Daniel Freund, Grupul Verts/ALE, mai 2022.

25. reamintește că, încă din iunie 2023, a avertizat cu privire la riscurile de inversare a măsurilor de remediere după suprimarea sancțiunilor financiare[21], o situație de urgență care nu este cuprinsă în mod expres nici în Regulamentul privind condiționalitatea, nici în Orientările din 2022; subliniază că și CCE a identificat acest risc; invită Comisia să resuspende rapid și, după caz, să recupereze fondurile UE, în cazul în care măsurile de remediere sunt ulterior anulate; se așteaptă să fie informat imediat cu privire la astfel de acțiuni;

26. subliniază că, odată ce măsurile au fost suprimate, ar trebui reluată rapid punerea în aplicare deplină a programelor, inclusiv angajamentul și plata fondurilor; evidențiază importanța colaborării strânse dintre Comisie și autoritățile naționale pentru a preveni întârzieri;

Legăturile dintre regimul de condiționalitate și alte instrumente din setul de instrumente privind statul de drept

27. reamintește că Regulamentul privind condiționalitatea completează instrumentele existente de protecție bugetară și că trebuie aplicat „în cazul în care alte proceduri prevăzute în legislația Uniunii nu ar permite o protecție mai eficace a bugetului Uniunii”; regretă interpretarea Comisiei potrivit căreia, pe baza acestei formulări, instrumentul ar trebui utilizat doar ca măsură de ultimă instanță; reamintește cu profundă îngrijorare că celelalte măsuri disponibile nu au fost utilizate în mod sistematic în trecut; constată cu îngrijorare că monitorizarea statului de drept în cadrul Comisiei este împărțită între diferite servicii, ceea ce duce uneori la acțiuni inconsecvente, netransparente și întârziate; regretă intenția aparentă a Comisiei de a împărți și mai mult responsabilitățile, deoarece diferitele unități din cadrul Direcției Generale Buget urmează să fie însărcinate cu evaluarea și monitorizarea Regulamentului privind condiționalitatea și a planurilor naționale de redresare și reziliență propuse în noul CFM; critică faptul că această separare a responsabilităților duce la structuri de coordonare complexe și prezintă riscuri pentru aplicarea Regulamentului privind condiționalitatea;

28. consideră că este neclar modul în care Regulamentul privind condiționalitatea interacționează în practică cu alte instrumente din setul de instrumente privind statul de drept, în special cu condiția favorizantă orizontală privind carta în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune și cu „super-jaloanele” legate de statul de drept din cadrul MRR; constată cu îngrijorare că CCE nu a fost

---

21 Rezoluția Parlamentului European din 1 iunie 2023 referitoare la încălcările statului de drept și ale drepturilor fundamentale în Ungaria și înghețarea fondurilor UE (JO C, C/2023/1223, 21.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj).

întotdeauna în măsură să verifice motivele pentru care Comisia a ales un instrument privind statul de drept în detrimentul altuia; este îngrijorat că această lipsă de transparență subminează încrederea în aplicarea imparțială a Regulamentului privind condiționalitatea; regretă că, în decembrie 2023, Comisia a evaluat că Ungaria a îndeplinit condiția favorizantă orizontală privind independența sistemului judiciar, menținând în același timp măsurile impuse în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; subliniază că această lipsă de coerență împiedică controlul democratic al aplicării instrumentelor; reamintește că Parlamentul a introdus o acțiune în justiție împotriva Comisiei în fața CJUE în martie 2024 pentru a examina legalitatea deciziei respective a Comisiei, precum și pentru a asigura securitatea juridică în ceea ce privește punerea în aplicare a mecanismelor privind statul de drept și că hotărârea CJUE este încă pendinte;

29. accentuează că este important să se mențină și să se consolideze în continuare sinergiile dintre diferitele instrumente privind statul de drept; accentuează că măsurile legate de statul de drept necesare pentru deblocarea fondurilor UE, astfel cum sunt definite în deciziile relevante luate în temeiul Regulamentului privind dispozițiile comune, al Regulamentului privind MRR și al Regulamentului privind mecanismul de condiționalitate, trebuie tratate ca un pachet unic și integral și că nu ar trebui efectuate plăți, chiar dacă se înregistrează progrese în unul sau mai multe domenii, dar persistă deficiențe în altul; insistă că orice regres în raport cu situația care a declanșat aceste măsuri ar trebui, de asemenea, să fie luat în considerare;

30. avertizează că realocarea sau redistribuirea creditelor înghețate către alte programe sau obiective ar transmite guvernelor care nu respectă valorile UE și obligațiile lor de a proteja interesele financiare ale UE mesajul că pierderile pot fi compensate în altă parte; consideră că spiritul Regulamentului privind condiționalitatea împiedică orice astfel de transfer și, prin urmare, îndeamnă Comisia să respingă orice cerere de transfer către alte programe sau priorități din cadrul aceluiași program care ar conduce la o eludare a măsurilor în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; solicită Comisiei să transmită Parlamentului textul integral al oricărei astfel de cereri de transfer, astfel încât controlul democratic să poată preceda, nu să urmeze deciziei Comisiei; consideră că fondurile suspendate în conformitate cu Regulamentul privind condiționalitatea sau din cauza neîndeplinirii condițiilor favorizante orizontale nu ar trebui să fie eligibile pentru modificări sau transferuri de programe;

Controlul democratic și transparența

31. observă că Regulamentul privind condiționalitatea capacitează Consiliul – hotărând cu majoritate calificată – să modifice propunerea Comisiei înainte de adoptarea măsurilor, în timp ce rolul

Parlamentului se limitează la informațiile ex post, privându-l astfel, în calitatea sa de componentă a autorității bugetare a UE și de autoritate de descărcare de gestiune a UE, de un cuvânt semnificativ în deciziile care sunt esențiale pentru protecția bugetului UE; observă că, în unicul caz în care Consiliul a trebuit să decidă, a ales să modifice propunerea Comisiei prin reducerea cuantumurilor de finanțare care urmează să fie suspendate, fără nicio justificare;

32. subliniază că un sondaj Eurobarometru realizat în primăvara anului 2025 arată un sprijin public covârșitor pentru condiționarea furnizării fondurilor UE de respectarea statului de drept și a principiilor democratice, 85 % dintre respondenți fiind în favoarea acestei abordări; subliniază că, în calitate de reprezentanți direcți ai cetățenilor UE, deputații în Parlamentul European trebuie să respecte această cerere clară și să apere cu fermitate mecanismul de condiționalitate ca instrument esențial de protejare a bugetului UE și de ocrotire a valorilor consacrate la articolul 2 din TUE;

33. reiterează că își ia foarte în serios rolul de control în ceea ce privește punerea în aplicare a Regulamentului privind condiționalitatea; observă că Comisia și-a respectat obligația legală de a informa imediat Parlamentul cu privire la orice măsuri propuse, adoptate sau retrase; regretă că Comisia a prezentat doar informațiile minime, fără detalii esențiale, și nu a pus la dispoziție întreaga documentație, chiar și după ce Parlamentul a solicitat acest lucru; subliniază că schimbul de informații prompt, cuprinzător și proactiv este esențial pentru ca Parlamentul să își exercite în mod eficace responsabilitățile bugetare și de control și pentru ca cetățenii să își păstreze încrederea în instituțiile UE și în credibilitatea UE, în ansamblu;

34. regretă, în plus, că nu are acces la textul integral al notificărilor scrise și la schimburile dintre serviciile Comisiei și statul membru în cauză; subliniază că reținerea unor astfel de dovezi subminează prerogativele Parlamentului de control bugetar întemeiate pe tratate în temeiul articolului 14 alineatul (1) din TUE și al articolului 319 din TFUE; regretă, de asemenea, că a trebuit să recurgă în mod repetat la scrisori sau rezoluții pentru a obține informații procedurale de bază din partea Comisiei și că multe documente au fost puse la dispoziție doar cu foarte mare întârziere;

35. ia act de încheierea negocierilor privind revizuirea acordului-cadru dintre Parlament și Comisie, în care Comisia se angajează să consolideze în continuare cooperarea interinstituțională în materie bugetară; reamintește că Parlamentul ar trebui să se afle pe picior de egalitate cu Consiliul în toate chestiunile legate de schimbul de informații; insistă să primească acces sistematic, în timp util, structurat și sigur la toate informațiile și documentele de care are nevoie atât Parlamentul, cât și comisiile sale pentru a-și îndeplini rolul de control, inclusiv notificarea scrisă a statului membru afectat

de o eventuală suspendare a fondurilor, orice cerere de informații suplimentare, corespondența dintre serviciile Comisiei și statul membru în cauză și rapoartele prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul privind condiționalitatea;

36. îndeamnă Comisia să convină asupra unui canal de comunicare securizat pentru a se asigura că organismele relevante ale Parlamentului pot avea acces la astfel de informații, protejând în același timp confidențialitatea;

37. regretă că informațiile făcute publice de Comisie cu privire la constatările sale în cazuri specifice în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea omit încălcările specifice ale statului de drept detectate, metodologia de analiză a riscurilor și calculul proporționalității; constată că această lipsă de informații a fost exploatată de actorii extremiști pentru a răspândi dezinformarea cu privire la motivele și procedurile UE și avertizează că același lucru s-ar putea întâmpla din nou în viitor;

38. subliniază că este important să se garanteze că UE acordă o finanțare adecvată organizațiilor societății civile care sunt active în acest domeniu, deoarece ele joacă un rol esențial în protejarea statului de drept, a democrației și a drepturilor fundamentale;

Protejarea destinatarilor și a beneficiarilor finali

39. evidențiază că este necesară o abordare solidă pentru a se asigura că destinatarii și beneficiarii finali nu sunt penalizați deoarece fondurile UE pentru guvernul lor au fost suspendate ca urmare a încălcărilor statului de drept; se așteaptă ca, atunci când propune măsuri, Comisia să analizeze impactul potențial asupra destinatarilor sau beneficiarilor finali; subliniază că acest principiu se află în centrul abordării „condiționalitate inteligentă”; reamintește, în special, obligația statelor membre care fac obiectul unor măsuri în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea de a continua să își onoreze toate angajamentele față de destinatarii și beneficiarii finali;

40. regretă că, în practică, aceste dispoziții nu au fost aplicate suficient, iar garanțiile stabilite pentru destinatarii și beneficiarii finali rămân în mare parte teoretice, deoarece procedurile de plată directă sau de redirecționare a fondurilor sunt greoaie, iar comunicarea cu destinatarii și beneficiarii finali reali și potențiali este sporadică; subliniază că trebuie depuse mai multe eforturi la nivelul UE pentru a îmbunătăți protecția intereselor legitime ale destinatarilor și beneficiarilor finali, inclusiv ale autorităților locale și regionale și ale altor părți interesate, și pentru a asigura accesul lor la finanțarea UE, deoarece aceștia nu ar trebui pedepsiți pentru încălcările comise de administrațiile centrale;

41. observă cu îngrijorare că, în unele state membre, structurile oligarhice cleptocratice preiau în mod sistematic controlul asupra unor sectoare importante din punct de vedere strategic, cum ar fi mass-media, telecomunicațiile, sectorul bancar, comerțul cu amănuntul, agricultura, sectorul alimentar, sănătatea, sectorul farmaceutic, construcțiile și turismul, ceea ce poate prezenta riscuri pentru protecția bugetului UE, de exemplu atunci când astfel de structuri solicită fonduri UE; subliniază importanța garantării egalității de șanse pentru toți solicitanții de a avea acces atât la finanțare din partea UE, cât și la mecanisme imparțiale și eficace de depunere a plângerilor;

42. subliniază că, în unele state membre, intimidarea și represaliile împotriva avertizorilor de integritate și a jurnaliștilor de investigație contribuie la riscurile sistemice de corupție; invită Comisia să trateze orice astfel de represalii ca factori agravanți atunci când evaluează riscurile bugetare în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea;

43. subliniază că este important să se integreze sistematic standardele și recomandările europene și internaționale privind prevenirea și combaterea spălării banilor (CSB) în evaluările efectuate în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; invită Comisia să elaboreze indicatori clari de risc în materie de combatere a spălării banilor pentru proiectele finanțate din bugetul UE și să consolideze schimbul de informații cu unitățile naționale de informații financiare;

Învățăminte desprinse și recomandări pentru îmbunătățiri viitoare

44. consideră, pe baza experienței limitate, că regimul de condiționalitate a fost în general un instrument eficace pentru protejarea intereselor financiare ale UE împotriva riscurilor care decurg din încălcarea statului de drept sau a riscurilor grave de producere a unor astfel de încălcări; insistă că regimul trebuie aplicat în continuare întregului buget al UE, inclusiv instrumentelor bazate pe performanță, astfel încât nicio cheltuială a UE să nu scape unui control eficace al statului de drept; îndeamnă Comisia să se asigure că Regulamentul privind condiționalitatea este aplicat în mod consecvent bugetului UE, indiferent de modelul său de finanțare;

45. subliniază că unele aspecte ale aplicării Regulamentului privind condiționalitatea ar trebui îmbunătățite, pentru a-i spori eficacitatea și transparența, precum și coordonarea și coerența cu alte instrumente din setul de instrumente privind statul de drept, în special instrumentele ex ante și aplicarea lor combinată, dacă este necesar;

46. invită Comisia să revizuiască urgent orientările din 2022, astfel încât să abordeze într-un mod mai direct riscul de deturnare sau de realocare a fondurilor, să publice o metodologie etapizată care să

arate modul în care se calculează proporționalitatea, să definească o „legătură suficient de directă” între o încălcare a statului de drept și un risc bugetar, să impună legături mai clare între încălcări și măsurile adoptate, inclusiv prin standarde mai precise pentru aceste încălcări, și să ofere soluții clare și măsuri practice privind modul de gestionare a regreselor legate de încălcările identificate, în cazul în care acestea apar; solicită, în acest context, o colaborare cât mai rapidă și mai transparentă cu părțile interesate pentru a preveni întârzieri;

47. subliniază că Comisia ar trebui să documenteze legătura dintre încălcări și măsurile adoptate în fiecare dosar și să publice, împreună cu fiecare decizie, o explicație succintă a modului în care a fost îndeplinit criteriul „legăturii suficient de directe”, folosind indicatorii enumerați în orientările revizuite;

48. invită Comisia, în acest context, să își reexamineze interpretarea Regulamentului privind condiționalitatea ca instrument de ultimă instanță și să fie în general mai proactivă în utilizarea setului de instrumente al statului de drept atunci când este justificat, inclusiv aplicarea articolului 6 alineatul (4), respectând în același timp principiul proporționalității; regretă că Comunicarea Comisiei privind un nou CFM pare să confirme această tendință de a folosi Regulamentul privind condiționalitatea ca „ultimă linie de apărare”;

49. solicită Comisiei ca, în evaluarea proporționalității, să ia în considerare în mod sistematic consecințele negative pentru (potențialii) destinatari și beneficiari finali, mai ales pentru cei mai mici, cum ar fi universitățile, întreprinderile mici și mijlocii și organizațiile societății civile, și să reflecte această analiză în dosarul pe care Comisia îl pune la dispoziția Parlamentului în temeiul articolului 8 din Regulamentul privind condiționalitatea;

50. invită Comisia să reexamineze modul în care își poate îndeplini efectiv obligația de a proteja interesele financiare legitime ale destinatarilor și beneficiarilor finali, în special ale celor care suferă consecințele deficiențelor statului de drept, inclusiv prin aplicarea dispozițiilor pertinente din Regulamentul privind condiționalitatea în ceea ce privește obligațiile statelor membre de a efectua plăți și de a utiliza fondurile în mod nediscriminatoriu; subliniază că nicio măsură luată pentru a garanta că destinatarii și beneficiarii finali legitimi pot continua să acceseze finanțarea UE nu ar trebui să slăbească aplicarea Regulamentului privind condiționalitatea; se așteaptă să fie pe deplin implicat în acest proces;

51. invită Comisia să efectueze trimiteri încrucișate sistematice între procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și măsurile adoptate în temeiul articolului 6 din Regulamentul financiar și controalele de condiționalitate în curs, astfel încât statele membre să nu poată exploata compartimentările procedurale și să fie protejate

interesele financiare ale UE, indiferent de instrumentul juridic utilizat;

52. consideră că măsurile de remediere ar trebui să fie însoțite de garanții pentru a împiedica, după caz, apariția unor situații similare sau a unor regrese în viitor; solicită instituirea unui cadru de monitorizare și raportare mai solid, inclusiv, dacă este necesar, a unui mecanism structurat și sistematic de consultare publică cu părțile interesate nestatale, mai ales privind stadiul punerii în aplicare a măsurilor de remediere de către statele membre care fac obiectul procedurilor aferente regimului general de condiționalitate;

53. se așteaptă ca Comisia să ia măsuri concrete pentru a întări legăturile dintre recomandările din rapoartele sale anuale privind statul de drept și sprijinul financiar din bugetul UE, după cum se subliniază în scrisorile de misiune din 2024 adresate comisarilor responsabili pentru buget și statul de drept; regretă lipsa de detalii despre modul în care se face această legătură în raportul din 2025 privind statul de drept și, în special, în recomandările sale; invită Comisia să transpună recomandările specifice fiecărei țări din rapoartele sale anuale privind statul de drept în etape concrete care să fie puse în aplicare în mod sistematic de către statele membre și, după caz, să servească drept dovezi pentru a justifica activarea Regulamentului privind condiționalitatea;

54. invită Comisia să dezvolte mai mult legătura dintre instrumentele preventive și cele reactive și, pe baza constatărilor din raportul anual privind statul de drept, să inițieze cu promptitudine proceduri coordonate de constatare a neîndeplinirii obligațiilor; invită Comisia să evalueze și să precizeze în raportul anual privind statul de drept riscurile potențiale pentru bugetul UE pe care le prezintă deficiențele sistemelor statului de drept;

55. subliniază că raportul anual privind statul de drept este structurat în prezent în jurul a patru piloni, și anume sistemul judiciar, cadrul anticorupție, pluralismul mass-mediei și alte aspecte instituționale legate de sistemul de control și echilibru; salută faptul că, în urma unor solicitări repetate, în raportul din 2025 privind statul de drept a fost inclusă o dimensiune a pieței unice pentru a aborda diverse încălcări grave și sistemice ale statului de drept care afectează întreprinderile și lucrătorii din mai multe state membre; subliniază că un sistem de justiție funcțional, un cadru anticorupție solid, pluralismul mass-mediei, un sistem adecvat de control și echilibru și o piață unică funcțională sunt intrinsec legate de statul de drept; își reiterează poziția potrivit căreia raportul anual privind statul de drept ar trebui să acopere întregul domeniu de aplicare al valorilor prevăzute la articolul 2 din TUE, întrucât acestea ar trebui luate în considerare împreună, ca un set de valori;

56. consideră că încălcările sistematice ale statului de drept, identificate în cadrul pilonilor raportului anual privind statul de drept, care au o legătură suficient de directă cu protecția bugetului UE, ar trebui să conducă la declanșarea mecanismului de condiționalitate, cu precădere atunci când încălcările țin de funcționarea sistemului judiciar și în cazuri precum încălcări ale normelor, manipulare a lor sau favoritism în cadrul procedurilor de ofertare și al cererilor care implică finanțare din partea UE, precum și hărțuirea administrativă care încalcă egalitatea de tratament a autorităților locale și regionale, a întreprinderilor sau a altor destinatari și beneficiari finali și accesul acestora la fondurile UE; invită Comisia să se asigure că toate părțile interesate pot oferi informații despre astfel de încălcări, consolidând transparența și responsabilitatea;

57. insistă asupra faptului că Comisia ar trebui să își justifice deciziile de a nu propune măsuri în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea dacă nu se dă curs după o perioadă lungă recomandărilor specifice fiecărei țări care au legătură cu bugetul UE;

58. consideră că acordul interinstituțional privind disciplina bugetară[22] ar trebui să includă o anexă specifică privind cooperarea referitoare la regimul de condiționalitate; crede, în acest context, că dialogul periodic între cele trei instituții despre situația actuală a protecției bugetului UE din perspectiva respectării statului de drept, ar fi o modalitate eficace de îmbunătățire a coordonării privind setul de instrumente dedicate statului de drept; consideră că Parlamentului ar trebui să i se acorde un rol consultativ oficial înainte ca Comisia să prezinte orice propunere în temeiul articolului 6 alineatul (1) din Regulamentul privind condiționalitatea;

59. insistă ca prerogativele sale de control să fie protejate prin capacitarea acestuia de a monitoriza coerența în (ne) aplicarea regimului de condiționalitate, împiedicând astfel instrumentalizarea politică sau opacitatea; invită Comisia să îi pună la dispoziție un inventar anual consolidat al tuturor deciziilor legate de condiționalitate pentru toate rubricile bugetare în contextul procedurii bugetare anuale;

60. solicită dialoguri structurate trimestriale între comisarii responsabili și comisiile competente ale Parlamentului, pentru a garanta fluxurile de informații în timp real și pentru a întări controlul democratic;

---

22 Acordul interinstituțional din 16 decembrie 2020 dintre Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară, precum și privind noile resurse proprii, inclusiv o foaie de parcurs în vederea introducerii de noi resurse proprii (JO L 433 I, 22.12.2020, p. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj).

61. invită Consiliul să mențină procesul bazat pe fapte și obiectiv și să respecte cât mai mult posibil propunerile Comisiei; îndeamnă, de asemenea, Consiliul să nu transforme procesul care conduce la adoptarea de măsuri într-o monedă de schimb;

62. subliniază că o comunicare clară și proactivă este esențială pentru consolidarea încrederii în instituțiile UE și pentru combaterea discursurilor populiste; reamintește că Regulamentul privind condiționalitatea impune Comisiei obligația de a furniza informații și orientări destinatarilor și beneficiarilor finali prin intermediul unui site web sau al unui portal pe internet, împreună cu instrumente adecvate care să le permită destinatarilor sau beneficiarilor finali să informeze Comisia despre orice încălcare a acestor obligații care îi afectează în mod direct; subliniază că site-ul web sau portalul ar trebui totodată să le permită cetățenilor, destinatarilor și beneficiarilor finali, precum și operatorilor economici, să găsească toate deciziile și evaluările relevante în cadrul mecanismului de condiționalitate și să urmărească întregul ciclu de viață al cazurilor de condiționalitate, de la notificare până la eventuala eliminare a măsurilor, pentru a crește transparența și a preveni dezinformarea;

63. invită, în acest sens, Comisia să publice fișe informative care să prezinte fiecare acțiune viitoare în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea, stabilind tipul și evaluarea încălcărilor, calendarele interne orientative pentru fiecare etapă procedurală, impactul asupra bugetului UE, inclusiv cuantumurile suspendate, și, după caz, proporționalitatea măsurilor propuse, deoarece informațiile clare și accesibile sunt esențiale pentru a combate dezinformarea și pentru a demonstra cetățenilor că UE acționează în mod consecvent și echitabil atunci când se ocupă de încălcările statului de drept; invită Comisia să se asigure că informațiile pertinente sunt transmise destinatarilor și beneficiarilor finali vizați, precum și publicului larg, garantând în același timp respectarea regulilor de confidențialitate și de protecție a datelor; cere, de asemenea, Comisiei să combată în mod activ dezinformarea legată de aplicarea regulamentului;

64. consideră că, deși Regulamentul privind condiționalitatea este conceput în primul rând pentru a proteja bugetul UE de riscurile ce decurg din încălcări ale statului de drept, este util să se exploreze modalități de întărire a protecției bugetului UE împotriva încălcărilor celorlalte valori consacrate la articolul 2 din TUE; reamintește că bugetul UE nu este deconectat de încălcările democrației, ale egalității și ale drepturilor fundamentale, care pot avea implicații financiare concrete; este de părere că articolul 6 din Regulamentul financiar oferă temeiul juridic pentru luarea de măsuri în cazul unor astfel de încălcări; invită Comisia să evalueze extinderea instrumentelor de condiționalitate în cazurile în care încălcări grave și sistemice ale altor valori prevăzute la articolul 2 din TUE afectează bugetul UE;

65. îndeamnă Comisia să abordeze fragmentarea responsabilităților în monitorizarea și respectarea statului de drept în interiorul serviciilor sale și riscurile aferente, prin optimizarea competențelor și a responsabilităților în domeniul statului de drept într-o structură mai transparentă și mai eficientă, pentru a asigura coerența, consecvența, transparența și aplicarea la timp, precum și o comunicare mai bună cu Parlamentul și cu statele membre;

66. invită Comisia să își îmbunătățească capacitatea de investigare prin stabilirea unui registru permanent de experți specializați capabili să evalueze încălcările complexe ale statului de drept, asigurând astfel decizii mai rapide și solide din punct de vedere tehnic, și să dezvolte un sistem informatic care să permită detectarea tiparelor sau a similitudinilor în rapoartele primite;

67. încurajează Comisia să adopte o abordare mai proactivă în tratarea plângerilor și să se asigure că procedurile de depunere a plângerilor în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea oferă o protecție adecvată avertizorilor de integritate, în special celor aflați în situații precare, pentru care avertizarea în interes public prezintă riscuri mari, cu scopul de a încuraja informarea;

68. invită Comisia să creeze un cadru permanent de coordonare care să implice toate agențiile și organismele relevante ale UE, pentru a asigura detectarea timpurie și investigarea eficace a fraudelor, a spălării banilor și a actelor de corupție care afectează interesele financiare ale Uniunii; solicită să i se prezinte rapoarte periodice despre aceste acțiuni;

69. invită statele membre să asigure respectarea statului de drept și să abordeze rapid orice încălcare identificată, astfel încât să protejeze interesele financiare ale UE și să împiedice adoptarea de măsuri în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; solicită, de asemenea, alocarea de resurse adecvate autorităților naționale, a căror activitate este esențială pentru a asigura respectarea statului de drept;

70. invită CCE să elaboreze un raport special de evaluare a eficienței din punctul de vedere al costurilor a Regulamentului privind condiționalitatea, ținând cont și de sarcina administrativă, impactul disuasiv și protecția destinatarilor și beneficiarilor finali;

Regulamentul privind condiționalitatea și următorul CFM

71. ia act de aspectele legate de statul de drept din propunerea Comisiei privind CFM pentru perioada 2028-2034 și, în special, de introducerea unor condiții orizontale privind respectarea principiilor statului de drept și a Cartei în propunerea Comisiei privind PPNR; recunoaște importanța unor garanții solide pentru respectarea valorilor UE pe tot parcursul execuției fondurilor UE; își exprimă, cu

toate acestea, îngrijorarea legată de faptul că propunerea Comisiei rămâne insuficientă, deoarece:

(a) nu simplifică substanțial setul de instrumente privind statul de drept și nici nu stabilește coordonarea diferitelor instrumente dedicate statului de drept, ci mai degrabă introduce suprapuneri și contradicții, riscând astfel să creeze un sistem fragmentat de instrumente paralele,

(b) prevede declanșarea măsurilor pentru încălcarea condiției orizontale privind statul de drept printr-o decizie de punere în aplicare a Consiliului, Parlamentul neavând niciun rol decizional în cadrul procedurii,

(c) poate conduce la utilizarea deciziei de punere în aplicare a Consiliului în baza legăturii prevăzute între condiționalitatea legată de statul de drept și condiționalitatea legată de cartă, făcând mai dificilă aplicarea acesteia din urmă,

(d) nu impune o legătură suficient de directă între o încălcare a statului de drept și protecția bugetului UE, după cum se întâmplă în cazul mecanismului de condiționalitate privind statul de drept, ceea ce ridică probleme de securitate juridică;

(e) clarifică faptul că Comisia continuă să considere mecanismul de condiționalitate un instrument de ultimă instanță;

72. regretă suprapunerile cu mecanismul de condiționalitate introdus de propunerea Comisiei privind CFM pentru perioada 2028-2034; solicită un cadru unificat, coerent și cuprinzător pentru toate programele de finanțare ale UE intrând sub incidența Regulamentului privind condiționalitatea, care să acopere atât condițiile necesare care trebuie îndeplinite pentru a avea acces la finanțare din partea UE, cât și măsurile de înghețare sau reținere a fondurilor atunci când condițiile respective nu mai sunt îndeplinite; cere ca Comisia să consolideze toate instrumentele statului de drept într-un cadru unic care să ofere criterii clare, obiective și transparente pentru aplicare și care să clarifice cum va asigura coordonarea între aceste instrumente; insistă asupra faptului că, dacă o astfel de consolidare nu este asigurată în temeiul actualului cadru legislativ sau prin negocierile pentru următorul CFM, Comisia ar trebui să propună modificări ale Regulamentului privind condiționalitatea care ar acorda, de asemenea, Parlamentului și Consiliului o pondere egală în punerea în aplicare a legislației;

73. recunoaște că Comisia propune, în contextul PPNR, posibilitatea de a pune din nou la dispoziția programelor care fac obiectul gestiunii directe sau indirecte, finanțare care a fost dezangajată din cauza lipsei unor măsuri de remediere ca răspuns la o încălcare identificată a statului de drept în temeiul Regulamentului privind condiționalitatea; cere clarificări despre modul în care aceste sume

dezangajate ar putea fi direcționate către alte programe; insistă asupra faptului că decizia de a utiliza fondurile dezangajate este o prerogativă a autorității bugetare în cadrul procedurii bugetare anuale și nu ar trebui să fie la latitudinea Comisiei;

74. evidențiază că toate deciziile de suspendare totală sau parțială a finanțării UE trebuie să se bazeze pe criterii și proceduri clare, obiective și transparente, și nu pe negocieri opace implicând tratative; solicită ca fondurile Uniunii să fie reținute dacă nu sunt îndeplinite cerințe esențiale și ca fondurile înghețate să fie alocate statelor membre în cauză numai după ce au aplicat integral reforme semnificative și au demonstrat în mod verificabil respectarea statului de drept în practică;

75. este profund îngrijorat de faptul că, în conformitate cu propunerile Comisiei, nicio instituție sau organism responsabil nu va trebui să verifice costurile subiacente ale măsurilor din cadrul PPNR, iar finanțarea care nu este legată de costurile reale ar deveni principala metodă de execuție bugetară; avertizează că această abordare va afecta grav capacitatea Comisiei de a determina sau de a măsura consecințele financiare ale încălcărilor statului de drept; trage, de asemenea, un semnal de alarmă că acest lucru va periclita rolul Parlamentului de a exercita controlul democratic în temeiul tratatelor, în calitatea sa de componentă a autorității bugetare și de autoritate care acordă descărcarea de gestiune, precum și rolul important al Curții de Conturi Europene; consideră că raportul cost-eficacitate, trasabilitatea și transparența fluxurilor financiare generate de plățile către destinatarii finali, inclusiv către subcontractanți, trebuie garantate printr-un sistem informatic interoperabil, deoarece acesta este singurul mod de a stabili și cuantifica impactul bugetar al încălcărilor statului de drept; subliniază că Comisia trebuie să îmbunătățească acuratețea și precizia informațiilor care urmează să fie comunicate Parlamentului;

°

° °

76. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Curții de Conturi Europene, Curții de Justiție, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.